

VEIDRODIS

KONTROLĖ

Lietuvos kelių policijos tarnyba informuoja šį mėnesį rengianti respublikines prevencines eismo dalyvių kontrolės priemones. Antai šią savaitę (rugspjūčio 8-14 d.) bus kontroliuojamas transporto priemonių leistino važiavimo greitis, kitą savaitę (rugspjūčio 13-16 d.) – tikrinamas transporto priemonių (taip pat dviračių, el. paspirtukų) vairuotojų blaivumas.

FESTIVALIS

Po to, kai praėjusiame „M. k.“ paskelbėme apie pirmąjį profesionaliosios muzikos festivalį Varėnos dainų slėnyje, kuris vyks visus keturis šio rugspjūčio sekmadienius, festivalio organizatorius N. Bakula informavo, kad visi koncertai prasidės ne 15 val., kaip skelbta, bet 17 valandą. Festivalio organizatorius pripažino savo klaidą ir nuosirdžiai atsiprašo skaitytojų.

POSĖLIS

Žemės ūkio ministerija (ŽŪM) rengia sprendimą šiais metais pavélinti posélio sėjós terminá dël itin lietingu oru ir véliáu nei įprastai vykstančios rugiapjūtės; posélio sėjós terminá planuojama atidėti iki rugsėjo 1 dienos. Įprastai posélio sėjós terminas yra rugspjūčio 15 d., taip pat taikomas reikalavimas posélį išlaikyti 8 savaites. ŽŪM posélio sėjós terminá atideda dviem savaitémis, tačiau privaloma ES reglamento nuostata posélį išlaikyti 8 savaites – lieka. Tai reiškia, kad ūkininkai, kurie derliu rengiasi nuimti véliáu ir turi įsipareigojimų dël posélio taikymo, gali ramiau planuoti darbus ir turés daugiau laiko derliui nuimti ir poséliui pasėti, o žemdirbiai, kurie turi prisiémę įsipareigojimų taikyti vasarinį ir žieminį posélį, bus informuoti asmeniškai.

MAIŠELIAI

Visá rugspjūtį Aplinkos apsaugos departamento pareigūnai vykdys akcijá „Plastikinis maišelis“ ir tikrins, ar lengvieji plastikiniai pirkinii maišeliai nedalijami nemokamai prekiu ir produktų pardavimo vietose. „Nuo 2019 m. įsigaliojo draudimas dalyti 15–50 mikronų storio maišelius, tai tokie maišeliai, kurie dažniausiai būna pažymėti parduotuvės ar prekybos tinklo simbolika. Norime nustatyti ir įvertinti, ar prekybininkai prekiu, daiktų ir produktų pardavimo vietose laikosi reikalavimo ir nemokamai nedalija tokiu plastikiniu maišeliu“, – saké Atliekų tvarkymo kontrolés skyriaus pataréjas P. Rutkauskas. Pakuočių pardavėjams ir platintojams, nesilaikantiems galiojančių reikalavimų, gresia įspėjimas arba baudá nuo 30 iki 60 eurų, juridiniu asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo 100 iki 200 eurų; juridiniu asmenų atsakomybė už lengvųjų plastikiniu pirkinii maišeliu, išskyrus labai lengvus plastikinius pirkinii maišelius, neatlygintiná dalijimą prekiu ar produktų pardavimo vietose užtraukia baudá nuo 1 tūkst. iki 3 tūkst. eurų.

„IGNITIS“

„Ignitis“ praneša iš verslo klientų gavę informacijos, kad šie sulauké trumpųjų SMS žinučių, skelbiančių, jog per 14 valandų privalo sumokėti keliu šimtų eurų skolá, nes kitaip bus nutrauktas elektros energijos tiekimas. „Ignitis“ informuoja, kad tokiu žinučių nesuimtė. „Verslo klientai apie sąskaitas informuojami elektroniniu paštu. Būkite atidūs ir nepakliúkite į sukčių pinkles“, – pranešime nurodo įmonė.

AUTOBUSAS

Po to, kai praėjusio „M. k.“ žinutėje paskelbėme mūsų skaitytojos skundá apie ilgiau nei pusvalandį vélavusį Varėnos autobusų parko autobusá maršrutu Varėna - Lynežeris – Katra, atsiliepé pats Autobusų parko direktorius J. Jaskonis. Jis paaiškino, kad autobusas iš tiesu vélavo dël vienintelés priežasties - nenugreideriuoto žvyrkelio. „Tas vieškelis - bausis, vairuotojas juo važiavo įsijungęs pirmá bégį, gerai dar, kad apskritai neužklimpo, nes būna ir tokiu atvejų – daug žvyrkeliu rajone tiesiog tragedija, - kalbėjo direktorius. – Keleivius perspėjám, kai paskambina, jog autobusas gali véluoti dël blogo kelio, ir prašom kreiptis į seniūnijá, kad keliá patvarkytų, galop neapsikentę patys kreipiamės ir, jei patvarko, jokių problemu dël vélavimo nebūna...“

KARAS

Putinas gásdina vis didesniu karu, gerai, kad mūsų televizija jį pridengia: rodo tik trumpai.

GĖRYBĖS

Vakar Varėnoje grybų supirkėjai už kg mokėjo: voveraičių – 3,80 Eur, mėlynių 2,80-3,50 Eur, baravykų (pagal rūšis): 3 Eur – 2 Eur – 1 Eur.

Žvilgsnis į valdininkų pinigines: kiek uždirba savivaldybės darbuotojai?

Pagal Vyriausybės nutarimą valdžios institucijos interneto svetainėse privalo skelbti savo darbuotojų darbo užmokestį, mūsų rajono savivaldybė – ne išimtis; ir štai paaiškėjo, kad savivaldybės politikų bei administracijos darbuotojų atlyginimai per vienerius metus padidėjo keliasdešimčia, o kai kurių – ir keliais šimtais eurų, bet kodėl – sunku paaiškinti ir jiems patiems...

Daugiausia uždirba meras ir administracijos direktorius

Peržiūrėjus rajono savivaldybės interneto svetainėje pateiktus duomenis, matyti, kad per metus (nuo 2021 iki 2022 metų) visų be išimties savivaldybės darbuotojų atlyginimai daugiau ar mažiau didėjo. Antai antrąjį šių metų ketvirtį Varėnos rajono mero Algio Kašėtos vidutinis mėnesinis darbo užmokestis (su priedais ir priemokomis, neatskaičius mokesčių) siekė 4306 eurus, o tuo pačiu metu pernai – 4211 eurų.

Tęsinys 4 psl.

Autorės nuotr.

Ambicingas viso gyvenimo pomėgis

„Merkio krašte“ pradedame publikuoti varėniško Aloyzo Tendzegolskio esė „Iš autobiografijos“

Tęsinys 5 psl.

Ragina žemdirbius pasinaudoti parama

Žemės ūkio ministerija (ŽŪM) kviečia augalininkystės ūkius suskubti pasinaudoti parama išteklius taupančioms – tiesioginėms ir juostinėms sėjamosioms įsigyti – naują priemonę „Energiškai efektyvios ir klimatui palankios investicijos skatinant taikyti tiesioginę sėją žemės ūkio gamyboje“ administruoja Aplinkos projektų valdymo agentūra (APVA); ūkininkai gali gauti iki 40 proc. tiesioginės arba juostinės sėjamosios įsigijimo kainos kompensaciją; per nepilnus pirmuosius du mėnesius pateiktų paraiškų prašoma paramos suma jau siekia daugiau kaip 1 200 000 eurų...

Tęsinys 4 psl.

Kaip Anglijoje tapau panele Lietuvos Respublika

Tokį vardą ir pavardę 16 metų Didžiojoje Britanijoje praleidusiai varėniškei Irenai Matulevičienei „suteikė“ vieno tenyškčių parduotuvių tinklo darbuotojas, kuriam lietuviška moters pavardė, matyt, pasirodė pernelyg sudėtinga, tad net 8 metus varėniškė gaudavo to tinklo laiškus „ms. Lietuvos Respublikos“ vardu...

Klaidos neištaisė

„Holland & Barrett“ Didžiojoje Britanijoje labai populiarus nedidelių krautuvėlių tinklas, prekiaujantis aukštos kokybės maisto papildais, ekologiškais kruopomis, sėklomis, riešutais, „Organic“ kosmetika ir kt. Čia kainos nemažos.

Panorau įsigyti „Holland & Barrett“ nuolaidų kortelę. Pardavėjas nesunkiai kompiuteryje užfiksavo mano vardą – AIRINE (IRENA). Bet su ilga ir griozdiška mano pavarde (MATULEVIČIENĖ) iš Indijos, Sirijos ar kitos rytų šalies kilęs jaunuolis niekaip nesudorėjo. Net man paraidžiui ją tariant. Abu neturėjome

rašiklių, tad aš negalėjau ant popieriaus skiautelės užrašyti savo pavardės. Eureka!.. Prisiminiau, kad pinigineje turiu Lietuvos Respublikos ID kortelę. Joje pirštu bakstelėjau į savo pavardę. Dar keliskart ją pakartojau žodžiu. Pardavėjas nusišypsojo – OK (gerai).

Po savaitės paštu gavau nuolaidų kortelę, o po mėnesio – laišką, siūlantį palankias kainas. O, varge!.. Ant voko puikavosi mano pavardė... Ms. Lietuvos Respublikos.

Nupėdinau į minėtą krautuvėlę ir jau kitam rytietiškos kilmės pardavėjui nurodžiau klaidą. Vyrukas išstudijavo mano šalies ID kortelės įrašus, ilgokai narsė savo kompiuteryje ir patraukė pečiais:

„Kokios problemos? Jų nematau. Viskas gerai“. Puoliau aiškinti, kad Lietuvos Respublika – mano gimtosios šalies pavadinimas, o ne pavardė. Pardavėjas pasakė, kad tokios šalies nežinaš. Yra LITHUANIA (Lietuva).

Suvokusi, kad mudu nesikalbėsime ir išgavusi garantą, jog prekių nuolaidos man galiosiančios, aš grįžau namo.

Gal po pusmečio mano gyvenamojo rajono „Holland & Barrett“ krautuvėlyje įsidarbino lietuvaitė. Jai papasakojau apie susidariusią komišką painiavą. Mergina peržvelgė kompiuterio duomenų bazę ir nusijuokė: „Čia – tai geras!“ Bet, pasak jos, mano nuolaidų kortelėje klaidingą pavardę

pakeisti tikraja – sudėtinga. Ir nemaža laiko tai užtruksią, ir man teksią sumokėti už duomenų korekciją. Anot merginos, geriausia viską palikti taip, kaip yra. Prekių nuolaidas aš gausiu. O dėl mano pavardės Lietuvos Respublikos niekam nė motais.

Ir taip 8 metus man ėjo laišakai su šypsena sukeliančia adresatės pavarde.

Tęsinys 3 psl.

ISSN 1648-8245

9 771 648 824 068

GYVIEJI ARCHYVAI

Ambicingas viso gyvenimo pomėgis

Pradžią 1 psl.

Aloyzas Tendzegolskis (g. 1945 m.) daugiau kaip penkiasdešimt metų rašo aforizmus. Išleido šio žanro knygas „Tūkstantis ir viena mintis“, „Kančios, arba Mykolas ieško tiesos“, „Aistros“, „Aforizmai“, taip pat esė knygą „Aforistika iš dangaus“.

Aloyzas TENDZEGOLSKIS

Apie stilių

Visą gyvenimą žavėjaisi romėnų istoriko Tacito stiliumi. Tam tikra prasme jaunystėje nuo jo ir pradėjau. Kaip ir dabar ryžausi imtis šios autobiografijos. Pasak gausių komentatorių, Tacitas savo pasakojimą smulkina į mažus epizodus. Jis net atskirus paragrafus baigia efektinga scena ar aštria sentencija, pavyzdžiui: „Visose kautynėse pirmosios pasiduoda akys.“ Tacitas nebūgštuoja, kad psichologiniai vaizdai ar pastabos sumenkina stilių. Vaizdai šio istoriko stiliaus negadina.

Pragare...

Atrodė, kad aforizmai krenta iš dangaus ir atsiduria pragare. Vienintelė grožinės literatūros leidykla „Vaga“ jų nė neskaitydavo. Šio žanro niekur neminėjo kritikai. „Pergalės“ žurnalo vyr. redaktorius Algimantas Baltakis pasakė: „Aforizmų mes nespausdiname.“ Kiti literatūriniai žurnalai atsakydavo: „Nėra prie ko priderinti...“

Upelis be krantų

Aforizmai – tai ambicingas viso mano gyvenimo pomėgis. Prasidėjo jis vaikystėje nuo vienos minties, švystelėjusios man prie Kirkšnovės upeliuko. Dabar šią lemtingą mintį radau savo sąsiuvinyje „Kūryba“. Štai ji: „Virpa žuvelė ir pats žvejas“.

Tada mane patį sudomino šios minties prigimtis: kai pasakydavau ją vaikams, sublizgėdavo jų akys. Taip ir liko neaišku, kodėl.

Vaikystės prisiminimuose Kirkšnovės vaizdas turėtų būti didelis ir monumentalus: jos bangėlėje sušvytėjo ši minties žiežirba. Ir neužgeso. Toks vaizdas iš tiesų ir buvo: begaliniuose krūmynuose vos įžiūrima srovelė, beveik neturinti krantų. Nežinau, kur upelis pradingsta ir kur vėl prasideda.

Bet žinojau, kad Kirkšnovė įteka į Dubysą. Paauglystėje stebėjaisi, kaip Maironis naujos okupacijos metais upeliu vis dėlto atbrido iki mūsų sodybos. Mažuose pursluose prie akmenėlių ryškėjo gyvenimo metaforos, kurios ilgainiui man reiškė už žašlų sugriebtą žirgą.

Ledkalis

Taip, virpa žuvelė ir pats žvejas – ilgai varčiau ir kartojau šią frazę, kol jau niekas joje neužkliūdavo.

Tai nebuvo nei trumpiniai, nei fragmentai. Atsirasdavo sveikos mintys, tarsi vėjas atpūsdavo jas aiškias ir pilnas.

Tačiau kas ta žuvelė, kas tas žvejas krūmuose! Pakėlęs galvą, dairiausi didesnių vaizdų. Štai!

Per šalčius sugedo kolūkio vandentiekio bokštas ir be paliovos liejosi vanduo, virsdamas aukščiausiu ledo kalnu.

Brolis Petras aparatu „Smena“ jį nupaveikslavo iš arti. Na, iš tiesų neregėtas vaizdas! Petras gyrėsi, kad laimės pirmąją vietą rajono nuotraukų konkurse. Bet komisija nuotraukos nepriėmė: gal pati kolūkio ledkalnio išsigando?

Jauniausias brolis Povilas nuotrauką įrėmino ir pastatė etažerėje, kažkodėl žemiausioje lentynoje. Visą mūsų vaikystę ji tenai ir spindėjo iš kertės – baltas kalnas po mūsų kojomis. Paskui parudo, pagelto ir išbluko. Tai buvo analoginė fotografija.

Ledkalis netiko netgi mano aforizmui: vaizdas unikalus, bet jame nėra minties.

O aforizme „Virpa žuvelė ir pats žvejas“ mintis yra.

Patarlės, priežodžiai ir keiksmi

Ankstyvoje vaikystėje, žinoma, negirdėjau jokio aforizmo, tik patarles, priežodžius ir keiksmus*. O pirmoje klasėje aforizmą jau netgi išvydau visu platumu – palubėje ryškiausiai kabojo baltomis raidėmis ant raudono audeklo išrašytas šūkis: „Žmogus – tai skamba išdidžiai“. Vėliau sužinojau, kad šis sakinytis paimtas iš kažkokios knygos, ir pastebėjau, kad mes apskritai kiekvieną savo naują žingsnį privalome pagrįsti kokia nors sena citata. Ir dabar man pakanka ankstyvos jaunystės įspūdžius pradėti šiuo vienu šūkiu – to meto aforistika buvo vienoda kaip iš akies traukta.

*Keiksmi yra priežodžių atmaina.

Kritiniai aforizmai

Sugniuždytas buvo visas menas, taip pat ir sparnuotosios mintys. Garsiuosiuose Oksfordo aforizmų žodynuose (1941, 1953, 1957 metų leidimuose) Tarybų Sąjunga užėmė didelę... spragą. Iš mūsų šalies skambėjo tik tarybiniai šūki. Dėl politinės laimės buvo paaukota viskas.

Bet jaunieji Lietuvos aforistai rimtai susidomėjo, ką reiškia graikų kilmės žodis „aforizmas“ ir drauge su juo skriejanti Homero metafora „sparnuotieji žodžiai“. Atsivėrė naujas literatūros žanras, apimantis ne tik sąmojingus pokštus ir kalambūrus, bet ir taiklias pastabas, kritines frazes, aštrius posakius... (Maždaug nuo 1965 metų populiarioji spauda sumirgėjo spalvingais aforizmais, kuriuos, atrodo, mėgo visi.) Iš pradžių redaktoriai vengė filosofinių minčių ir prašė buitinių, nes šios esą juokingesnės, bet aforistai kažkodėl, lyg susitarę, elgėsi priešingai – ėjo ten, kur nelaukiami.

Man aforizmo žanras tiko pagal būdą: niekada nesvajojau parašyti daug ir nemėgau daugiažodės šiuolaikinės lietuvių literatūros, kurioje iš esmės nebuvo kritikos. Rašytojai darė karjerą – rašė bet kokia kaina. Koks siužetas ir kokia filosofija gali būti visaapimančio socializmo laikais? Kiekvienas romanas ar apysaka greit sensta ir krenta po penkerių metų. Tai pirmyn, tai atgal keičiasi idėjiniai reikalavimai. Literatūra ir blaškėsi, ir kentėjo, bet ir... pūtėsi. Koki pasidarė optimistinė daugiažodystė. Pamažu mane patraukė lapidarinis stilius, frazės. Kvintiliano aforizmas patarė: „Dabartis vertinama pagal praeitį“.

Aforizmas – tai toks menas, kad užuot kūrinių plėtojėms, privalai jį trumpinti, o jei mintis dalykiška, net iki galo, t. y. kol svarbiausi žodžiai garsiai atsimuša vienas į kitą, kaip antai patarlėje: „Gerais norais pragaras grįstas“.

Aforizmas panašus į mįslę, kurią reikia įspėti, o labiausiai skaitytojui žavi paslėpta kritika, bent jau užuomina, išreikšta antiteze ar kita netikėta forma.

Jaunystėje joks aforizmas man nepadarė tokio stipraus įspūdžio, kaip Hipokrato posakis, F. Šilerio įrašytas autografu dramoje „Plėšikai“. Dieną ir naktį mačiau pirmuosius šio posakio žodžius: „Quod medicamenta non sanant...“ O lietuviškai visas aforizmas skamba taip: „Ko nepagydo vaistai, pagydo geležis; ko nepagydo geležis, pagydo ugnis“. Hipokratas sukūrė aforizmą, pagrįstą gydytojo darbo praktika, bet vėliau įgavusį maišto prasmę. Jis mane sudomino labiau negu pati Šilerio drama. To meto jaunuoliai jau truputį domėjosi politika ir slapta norėjo šioje srityje nors kiek pasavivalauti. O aforizmai leido tai daryti. Manau, kad panašūs posakiai, tarsi prieštaraujantys vyraujančiai Gorkio frazei „Žmogus – tai skamba išdidžiai!“, skatino naują lietuvių aforistiką, vieningai besikratančią buitinių kuriozų, ir kurstė tylų įsiūtį.

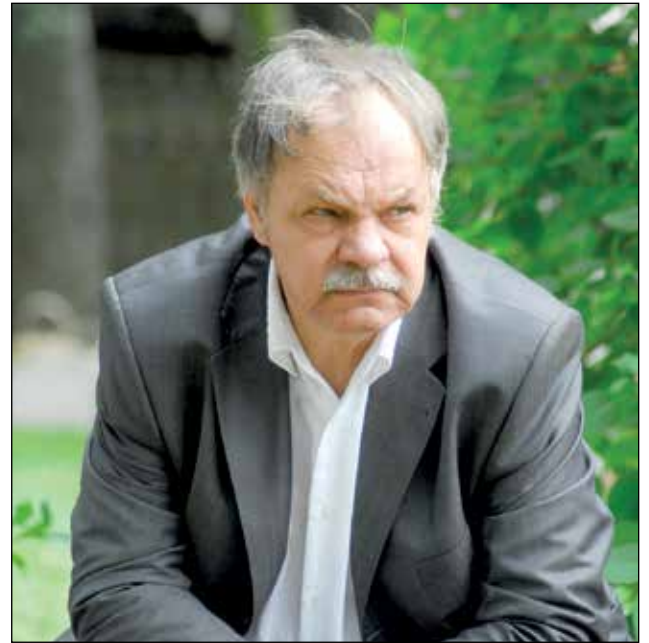
Rašytojai apskritai nenorėjo įsileisti aforizmų į literatūrą, laikė juos filosofijos pabiroimis ir nė nemanė, kad galima sudaryti savų frazių ir posakių rinkinį. Juokingiausia, kad šie literatūros žinovai niekada neprasitardavo, kodėl sako „ne“. O kuklios tarpukario (Smetonos laikų) aforizmų knygos buvo užrakintos specfonduose ir redaktoriams, atrodo, nė nežinomos. Nemandagu buvo redaktorius šnekinti šia tema.

Sverdamas abstraktumo ir konkretumo gramus, jaučiausi dirbęs su auksu. Per savaitę pakakdavo viso labo vieno ar dviejų sakinių, o kuo sakinytis trumpesnis, tuo geriau. Ir darbo nepagreitinsi: aforizmas turi nukristi iš dangaus, tiesa, kartais ir aštriabriaunis. Vis dėlto per ilgą gyvenimą susirenka nemažai lašų (gal ir teisingai 2018 metais rašytojas gamtininkas Henrikas Gudavičius spaudoje paskelbė, kad aš esu sukūręs pusantrą tūkstančio aforizmų, nors skaičius man nėra labai svarbu).

Studijų metais sukauptas didesnis pluoštą ir pamarginęs jį vienu kitu buitiniu kuriozu, protarpiais nunešdavau į kurio populiarus leidinio redakciją, kuri išspausdindavo maždaug trečdalį, vos keletą vienetų. Kartais aštresnė mintis pasisvečiuodavo šen ir ten, kol pagaliau nebūdavo išmesta. Po to pats stebėdavau, kad pasirodė, pavyzdžiui, tokia replika: „Šimtai žmonių įrodinėja vieni kitiems, kad gyvena laimingai“ („Šluotoje“). Rūpėjo: kodėl ji kitur užkliūdavo?..

Telefonu paskambino truputėlį pažįstamas laikraštininkas ir pagyrė jau išspausdintą mano aforizmą: „Kuo daugiau švenčių, tuo valdžia šventesnė“. Ilgai krezeno lyg suokalbinkas... Gėrėdamasis pakartojė tris kartus, tačiau nepakomentavo. Beje, šis aforizmas liko aktualus ir Nepriklausomybės metais.

O kartą mane tiesiog aplankė laimė: jaunas novelistas Juozas Aputis 1969 metais „Literatūros ir meno“ savaitraštyje mano mintims skyrė visą laikraščio puslapį, iškart pažėręs net 65 vienetus ir viršuje didelėm raidėm užrašęs: „Aforizmai“! Tai buvo apskritai pirmoji didelė aforizmų publikacija literatūros leidinyje. (Tokius

didelius aforizmų pluoštus galėjome matyti tik lenkų žurnaluose.) O, pavyzdžiui, mūsų literatūros žurnalas „Pergalė“ per visus savo gyvavimo metus, atrodo, neišspausdino jokio aforizmo.

Džiugino tai, kad „Literatūroje ir mene“ išliko tos mintys, kurias aš tada laikiau aštresnėmis ir dėl kurių likimo būgštavau:

„Iš kiekvieno portreto galima susisukti dūdelę.“

„Aiškūs žodžiai čia viską sumaisė!“

„Kiekvienas amžius turi savo pučiamųjų orkestrą.“

„Mylėti šioj žemėj išdrįsta tik atsiskyrėlis.“

„Vienas blykstelėjo melu, antras juo kelią šviesti pasišovė.“

Kaip matome, čia nėra nė vienos buitinės minties, ir visuma sako, kad tai ne pramoga.

Vienas redaktorius pavaduotojas mėgo su atėjusiais autoriais pasišnekučiuoti ir, tarp kitko, viena ar kita proga pratardavo savo mėgiamą frazeologizmą „karo vyras!“, kuris reiškė kurio nors žmogaus drąsą ir ištikimybę. Manęs iš anksto atsiprašė, kad negalės išspausdinti aforizmo: „Šalis, kurioje viskas gerai, yra nenormali“. O paskui, kai jį išspausdino „Nemunas“, paskubom prisipažino jau matęs jį žurnale. Jis nenorom pasigėrėjo manimi... Karo vyras!

Katės raštai

Nors ir kaip atkakliai spauda rašė, o mokykla kartojo žinias apie vis gerėjantį mūsų gyvenimą, namuose dar atkakliau katė kapojo nagais ant sienų išklijuotus laikraščius ir žurnalus.

Ir mūsų pačių šeimynai, ir svečiams bausi būdavo žiūrėti į skylėtus žmonių veidus, žvilgčioti į atplėštas laikraščių skiautes su griuvinėjančiais mūrais ar apvirtusia kolūkio valdyba.

Todėl mama, ilgai nelaukdama, šį tą pataisydavo vaikščiodama pasieniais ir bulvių koše klijuodama nugriuvusius pastatus, nulūžusius medžius ir telefono stulpus, paskui tepdavo naujus kaimo vyrų perskaitytus laikraščius – klijuodavo juos ant senųjų, po kuriais amžinai tarp rąstų krebždėdavo pelės. O katė, pakrėpusi švelnią galvutę, vėl tykodavo ant suolo, retkarčiais sukurdama ir žaibiškai iššokdama aukštai ant sienos. Dažnai supoškėdavo naktimis.

Katės raštų intrigas ir antitezes, be abejo, ryškino už sodybos prie vyšnaičių, įprastoje erdvioje vietoje, gulinėjantys ir šūkiuojantys kolūkiečiai, suėję iš visos brigados, taip pat šurpino mamos virkavimai kamputyje prie lango dėl Sibiran išvežtos jos brolio Prano Kemzūros šeimos.

Nevalia buvo niekam apie Sibirą nė prasitarti, tad mokykla niekada pati nežinojo, kiek joje yra sugrįžusių tremtinių vaikų. Kas išdrįs juos skaičiuoti? Mane domino katės kūryba, tačiau reikėjo nuo jos nusigręžti ir vis dėlto rašyti taip, kaip nori „Švyturio“ žurnalas, paskelbęs apsakymo konkursą.

Viename spalvotame jo numeryje, kurio kaip tęsinio jau laukė postalėje ant sienos palikta tuščia vieta, perskaičiau apsakymą apie didelę kolūkio talką: šienas sugrėbtas, kyla debesis, o sunkėžimio vairuotojas guli namuose susilaužęs koją. Pagaliau jį pavaduoti pasišovė stebuklingas senukas, sanitaras, sukeldamas daug džiaugsmo darbuotiesiems kolūkiečiams, o daugiausia, žinoma, pačiam autoriui... Ir jei ne lūžusi koja, kur kitur mūsų šalyje rašytojas būtų radęs įtampą ir dramatiškumą, literatūrai privalomą pagal meno dėsnius?

Kolūkio gyvenimas buvo trejopas: vienas – už lango, antras spaudoje, o trečias – katės raštuose, savotiškai atitinkančiuose žmonių šnekas. Kaip tokį gyvenimą aš, jaunas literatas, galėjau pavaizduoti? Reikėjo naujo stiliaus šiemis trim vaizdams sujungti. Bet niekaip negalėjau sugalvoti. Iš gyvenimo kaitos ir ilgų nuošalės apmąstymų man netyčia kilo konkreti mintis: „Akivaizdžiausias tas darbas, kuris padaromas dėl akių.“ Žinoma, turėjau galvoje ne tik sieną, bet ir patį apsakymą.

Gaila, tuo metu, kai aš varnas gaudžiau ir dar negalvoju apie jokią naują žanrą, mano rimtąją kūrybą šalia pokštų sudarė šis vienintelis sakinytis...